

Barnaverndaryfirvöld

- skipulag og hlutverk

Námskeið fyrir starfsmenn barnaverndarnefnda

2. nóvember 2016

Heiða Björg Pálmadóttir

Sérstaða barnaverndarmála

- Opinber afskipti af fjölskyldulífi einstaklinga
 - Oft án vilja/frumkvæðis viðkomandi
 - Samspil félagsvísinda og lögfræði
- Hvert mál sérstakt
- Hafa í huga:
 - Aðstæður erfiðar og viðkvæmar
 - Mál og aðstæður oft ófyrirsjáanlegar
 - Margar ákvarðanir teknar af barnaverndaryfirvöldum

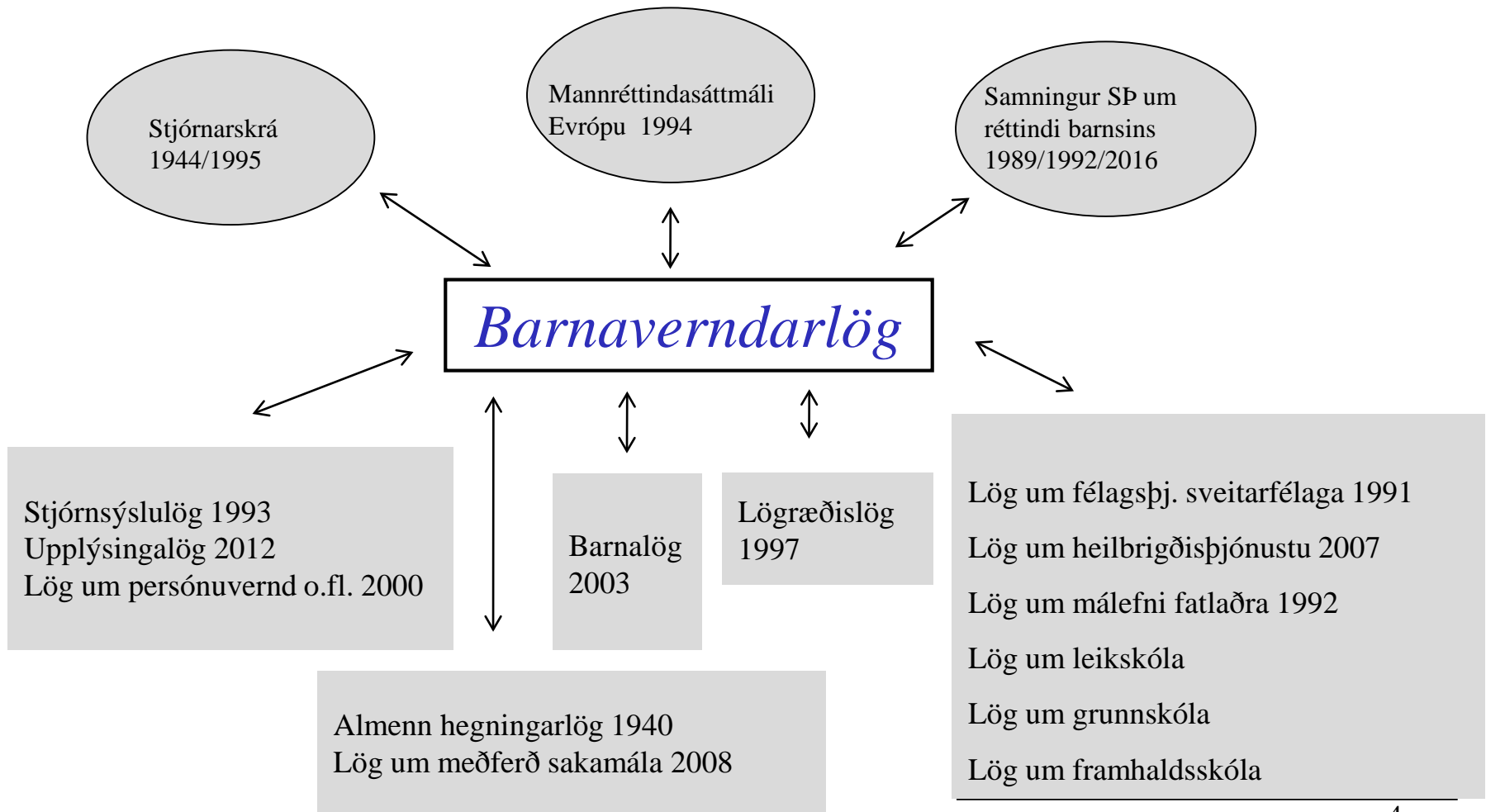
Markmið barnaverndar

- Markmið barnaverndarlaga er að tryggja að börn sem búa við óviðunandi aðstæður eða börn sem stofna heilsu sinni og þroska í hættu fái nauðsynlega aðstoð
- Leitast skal við að ná markmiðum laganna með því að styrkja fjölskyldur í uppeldishlutverki sínu og beita úrræðum til verndar einstökum börnum þegar það á við

2. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002

Barnaverndarlög í samhengi

Barnaverndaryfirvöld

VERNDARSTOFA

Ríki

Velferðarráðuneytið

Úrskurðarnefnd velferðarmála

Dómstólar

Barnaverndarstofa

Stuðlar

Meðferðarstöð ríkisins
fyrir unglinga

MST

Fjölkerfameðferð
PMTO
Foreldrafærniþjálfun

Barnahús

Meðferðarheimili

Þjónusta vegna
fósturráðstafana

Sveitarfélög

Barnaverndarnefndir (27)

Samstarfsaðilar: Skóli, leikskóli,
heilsugæsla, lögregla o.fl.

Félagspjónusta
Starfsmenn bv. nefnda

Sveitarstjórnir

Hlutverk ríkisins

- Málskotsleið -

- úrskurðanefnd
- dómstólar

- Úrskurðarstig -

- dómstólar

- Yfirstjórn -

- Velferðarráðuneytið
- Barnaverndarstofa

- Úrræði -

- Barnaverndarstofa

Velferðarráðuneytið

- Yfirumsjón
- Stefnumótun og framkvæmdaáætlun í barnavernd
- Fjármál
- Reglugerðir
- Eftirlit með starfi Barnaverndarstofu

Barnaverndarstofa

-stjórnsýsluhlutverk

- Samhæfing og efling barnaverndarstarfs
- Ráðgjöf og fræðsla
 - Ráðstefnur, málþing, málstofur, fræðafundir
 - Heimasíða
 - Handbók
 - Einstök mál
 - Barnaverndarnefndir
 - Almenn ráðgjöf
- Eftirlit
 - Almennt
 - Einstök mál
 - Kvartanir til Barnaverndarstofu
 - Frumkvæðismál
- Leyfisveitingar

Barnaverndarstofa

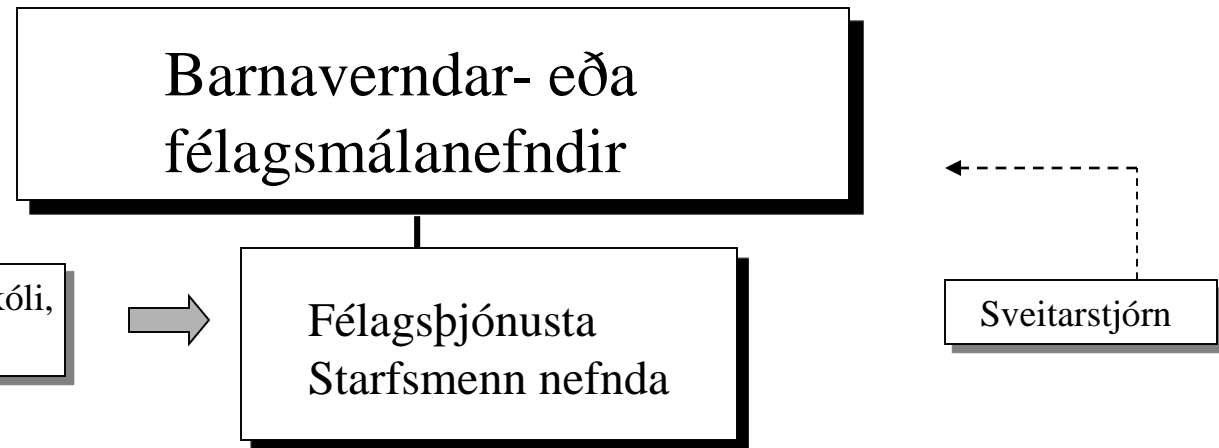
- uppbygging úrræða

- **Fósturforeldrar**
 - taka við umsóknum, meta hæfi, fræða og gefa leyfi
 - skrá yfir þá sem hafa leyfi
 - taka við beiðnum frá barnaverndarnefndum um fósturheimili og aðstoða við val
- **Meðferðarheimili og stofnanir**
 - 79. gr. fyrir börn í tilteknum aðstæðum
 - uppbygging og rekstur
 - faglegt og fjárhagslegt eftirlit, fræðsla, leiðbeiningar, stuðningur
 - taka við umsóknum frá bvn. og taka ákvarðanir um vistun
- **Barnahús**
 - sérstök þjónustumiðstöð – treysta þverfaglegt samstarf
- **Meðferð fyrir börn með óviðeigandi kynh.**
- **Fjölkerfameðferð – MST**
- **PMTO þjálfun fyrir sérfræðinga**

Sérhæfð þjónusta til að auðvelda bvn. að sinna lögbundnu hlutverki sínu

Sveitarfélög

= Barnaverndarnefndir bera alla grunnábyrgð á vinnslu og meðferð barnaverndarmála – upphaf, könnun, mat, ráðstafanir, lok

BARNAVERNDARSTOFA

Barnaverndarnefnd Akranekaupstaðar

Bvn. Borgarfjarðar og Dala

- **Borgarbyggð, Dalabyggð, Borgarfjarðarsveit, Hvalfjarðarsveit, Skorradalshr.**

Félagsmálanefnd Snæfellinga

- **Snæfellsbær, Stykkishólmur, Grundarfj., Helgafellssveit**

Bvn. Vesturbyggðar

- **Vesturbyggð, Tálknafjörður**

Bvn. á norðanv. Vestfjörðum

- **Ísafjörður, Bolungarvík, Súðavík, Reykhólahr.**

Félagsmálaráð Húnavíngs vestra

- **V-Húnavatnss., Strandas.**

Félagsmálaráð A-Húnavatnss.

- **Blöndós, Skagabyggð, Húnavatnshr., Höfðahr.**

Bvn. Skagafjarðar

- **Skagafjörður, Akrahreppur**

Bvn. Eyjafjarðar

- **Akureyri, Eyjafjarðarsveit, Arnarneshr., Grýtubakka, Hörgárbyggð, Svalbarseyri, Hrísey, Grímsey**

Bvn. Útey

- **Dalvík og Fjallabyggð**

Félagsmála og bvn. Þingeyinga

Félags- og bvn. Fljótsdalshéraðs og Seyðisfjarðar

- **Fljótsdalshérað, Fljótsdalshr., Borgarfjarðarhr., Djúpivogur, Vopnafjörður**

Félagsmálanefnd Fjarðarbyggðar

Bvn. Rvk

Félagsmálaráð Vestmannaeyja

Félagsmálanefnd Árborgar

Félagsmálanefnd Hveragerðis

Bvn. Ölfus

Félagsmálanefnd uppsveita Árn. og Flóa

- **Bláskógabyggð, Grímsnes og Grafnings, Skeiða- og Gnúpverja, Hrunamannahr, Flóahr.**

Bvn. Rangárvalla- og V-Skaftafellssýslu

- **Ásahreppur, Rangárþing eysta og ytra, Mýrdalshr., Skaftárhr.**

Félagsmálaráð Hornafjarðar

Félagsmálaráð Kópavogs

Bvn. Hafnarfjarðar

Fjölskylduráð Garðabæjar

Fjölskyldunefnd Mosfellsbæjar

- **Kjósarhreppur**

Félagsmálaráð Seltjarnarness

Bvn. Álftaness

Bvn. Reykjanesbæjar

Bvn. samstarf á Reykjanesi

Fjölskyldu- og velferðarnefnd Sandgerðisbæjar,

Garðs og Voga

Félagsmálaráð Grindavíkur

Hlutverk sveitarfélaga

Sveitarstjórn

- Markar stefnu og gerir framkvæmdaáætlun á sviði barnaverndar innan sveitarfélagsins fyrir hvert kjörtímabil - 9. gr.
- Kýs barnaverndarnefnd eða felur félagsmálanefnd störf barnaverndarnefndar - 10. og 11. gr.
- Er óheimilt að gefa barnaverndarnefnd fyrir mæli um einstök mál - 13. gr.
- Er óheimill aðgangur að gögnum og upplýsingum um einstök mál - 13. gr.
- Ekki kærusamband milli sveitarstjórnar og bvn. - 13. gr.

Barnaverndarnefnd

- Barnaverndarnefnd ber grunnábyrgð á vinnslu allra barnaverndarmála vegna barna innan 18 ára sem búsett eru innan marka nefndarinnar
 - taka ákvörðun um upphaf mál, kanna, gera áætlun, hafa tiltæk og beita úrræðum
- Starfsstöð – skráning og varðveisla gagna – fundir
- Barnaverndarnefnd skal ráða sérhæft starfslið – reglur um verkaskiptingu/framsal á valdi til að taka einstakar ákvarðanir - 14. gr.

Valdsvið og samstarf nefnda (1)

- MR: Barnaverndarnefnd í umdæmi þar sem barn á fasta búsetu á úrlausn um málefni þess
- Flutningur mála
 - tilkynna flutninginn tafarlaust
 - upplýsa um öll afskipti
 - láta té öll nauðsynleg gögn
 - skylt að taka strax við meðferð málsins
 - leitast við að tryggja samfellu í vinnslu
- Nefndir geta samið ef hentugra þykir að mál sé að einhverju eða öllu leyti unnið annars staðar
 - Barnaverndarstofa sker úr ágreiningi
 - Skylt að veita upplýsingar til skýringar málum og liðsinni við framkvæmd ráðstafana (15. gr. bvl. og 7. gr. reglug. 56/2004)

Valdsvið og samstarf (2)

- Ábyrgð nefndar sem vistar barn
 - Fer áfram með málið.
 - Getur farið þess á leit að barnaverndarnefnd í því umdæmi sem barnið býr beri tilt. skyldur
- Lögheimili erlendis/án forsjáraðila
 - Barnaverndarnefnd í umdæmi þar sem barn dvelst eða er statt fer með málið
 - Fer með umsjá barnsins ef þörf krefur
 - Gerir ráðst. til að tryggja hagsmuni barns
 - Barnaverndarstofa sker úr ágreiningi
 - Ríkissjóður endurgreiðir útlagðan kostnað

Valdsvið og samstarf (3)

- Fylgdarlausu barni veitt hæli/dvalarleyfi
 - Barnaverndarstofa ákveður hvaða barnaverndarnefnd tekur við og fer með málið
 - Ríkissjóður greiðir allan kostnað viðkomandi barnaverndarnefndar vegna vistunar
- Kæruheimild – Ákvörðunum Barnaverndarstofu hægt að skjóta til úrskurðarnefndar velferðarmála
 - Hvar barn telst eiga fasta búsetu.
 - Hvort önnur nefnd á að fara með mál.
 - Ágreiningur milli nefnda varðandi börn með lögheimili erlendis.
 - Hvaða nefnd á að taka við forsjá barns eftir veitingu hælis/dvalarleyfis

Aðkoma að ákvörðun foreldra um vistun barns

- Skylt að tilkynna barnaverndarnefnd ef dvöl er ætlað að standa lengur en 6 mánuði
 - 12 mánuði hjá vandamönnum
 - Barn er yngra en 15 ára
- Barnaverndarnefnd kannar hvort þörf er á stuðningi við foreldra/hagsm. barns fullnægt á dvalarstað
- Barnavernd í heimilisumdæmi foreldra getur vistað barnið

(90. gr. bvl.)

17